

مروری جامع بر اجرای حسابرسی داخلی

پانچ آنورا انزچو کو

www.ketab.ir

مترجمان:

محمد غواصی کناری

دکتر غلامرضا کرمی

محمدعلی دارابی

وحید حسن بیگی

انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
دفتر: تهران، خیابان حافظ، نرسیده به جمهوری، بن‌بست ازهری
شماره ۱۰، تلفن: ۶۴۰۸۴۰۰۰
نمایشگاه و فروشگاه: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، شماره ۲۵،
تلفن: ۸۸۶۴۸۱۹۲، دورنگار: ۶۴۰۸۴۹۲۶
تارنمای انتشارات www.boursepub.ir
رایانامه: info@boursepub.ir

مروری جامع بر اجرای حسابرسی داخلی

- مؤلف: پاتریک آنورا انزجوکو
- مترجمان: دکتر غلامرضا کرمی، محمد غواصی کناری، وحید حسن بیگی، محمدعلی دارابی
- ناشر: انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
- طراح جلد: سیدایمان نوری‌نجفی
- چاپ اول: پاییز ۱۴۰۰
- قیمت: ۲۰۰/۰۰۰ تومان
- شمارگان: ۳۰۰ نسخه
- چاپ و صحافی: دیجیتال مهریان
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۶۸-۵۹-۴

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: انزجوکو، پاتریک آنورا، ۱۹۶۹-م.
-Nzechukwu, Patrick Onwura, 1969
عنوان و نام پدیدآور: مروری جامع بر اجرای حسابرسی داخلی/پاتریک آنورا انزجوکو؛ مترجمان غلامرضا کرمی... [و د یگران].
مشخصات نشر: تهران: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۴۳۶ص: جدول: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک: 978-622-6868-59-4
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: Internal audit practice from A to Z, [2017].
یادداشت: مترجمان غلامرضا کرمی، محمد غواصی کناری، وحید حسن بیگی، محمدعلی دارابی.
موضوع: حسابرسی داخلی / Auditing, Internal
شناسه افزوده: کرمی، غلامرضا، ۱۳۵۴ - مترجم
رده‌بندی کنگره: HF۵۶۶۸/۲۵
رده‌بندی دیویی: ۶۵۷/۴۵۸
شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۵۵۰۲۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

مقدمه

کتاب حاضر، ترجمه‌ی کتابی با عنوان «Internal Audit Practice from A to Z» است که توسط پاتریک آنورا انزجوکو به رشته‌ی تحریر درآمده است. این کتاب شامل نه فصل است:

۱. مقدمه، ۲. رویه‌ها و شیوه‌های حسابرسی داخلی، ۳. منشور حسابرسی داخلی، ۴. مدیریت واحد حسابرسی داخلی، ۵. چارچوب اجرای حسابرسی داخلی، ۶. مستندسازی و گزارشگری در حسابرسی داخلی، ۷. بررسی هم‌پیشگان در حسابرسی داخلی، ۸. استانداردها و ۹. چک‌لیست کنترل داخلی.

فصل اول به ارائه‌ی تاریخچه‌ی از وقوع تقلب‌های مالی عمده در اقتصادهای بزرگ جهان به‌ویژه ایالات متحده‌ی آمریکا، تعریف حسابرسی داخلی و تشریح دامنه‌ی کتاب می‌پردازد. در فصل دوم، موضوعاتی نظیر رویه‌ها و اهداف حسابرسی داخلی، برنامه‌ریزی، اجرا و مستندسازی نتایج در حسابرسی داخلی، به‌کارگیری کارت ارزیابی متوازن در واحد حسابرسی داخلی، مدل بلوغ (قابلیت) حسابرسی داخلی، روش‌های حسابرسی داخلی مبتنی بر فناوری، نقش داده‌کاوی در حسابرسی داخلی و مدل بلوغ تجزیه و تحلیل‌های حسابرسی داخلی، مورد بحث قرار می‌گیرد. فصل سوم به نحوه‌ی بیان مقدمه، مأموریت و هدف حسابرسی داخلی، دامنه‌ی فعالیت حسابرسی داخلی، نقش و مسئولیت مدیریت و واحد حسابرسی داخلی، ارتباط حسابرس داخلی با حسابرسان مستقل و اعضای کمیته‌ی حسابرسی، اختیارات، استقلال و بی‌طرفی، حفظ محرمانگی، سازمان‌دهی و منابع حسابرسی داخلی، برنامه‌ی حسابرسی و ارزیابی دوره‌ای (برنامه‌ی تضمین و بهبود کیفیت) در منشور حسابرسی داخلی و همچنین دوره‌ی تصویب و اصلاح اختصاص می‌یابد.

فصل چهارم در رابطه با تدوین خط‌مشی‌ها/دستورالعمل‌ها و رویه‌ها در واحد حسابرسی داخلی، برنامه‌ریزی راهبردی و سالانه، انتخاب مدل مناسب حسابرسی داخلی، چهار مدل اساسی برای سرمایه‌ی انسانی حسابرسی داخلی (مدل استخدام کارکنان باتجربه، مدل مهاجرت، مدل مشاوره‌ای و مدل عامل تغییر)، روش‌های مختلف آموزش کارکنان نظیر آموزش درون‌سازمانی، برون‌سازمانی، متورینگ، گواهینامه‌های حرفه‌ای، توسعه‌ی حرفه‌ای مستمر، مهارت‌های موردنیاز حسابرسان داخلی، مدیریت دانش، اندازه‌گیری و کنترل عملکرد واحد حسابرسی داخلی، چالش‌های مدیریت واحد حسابرسی داخلی و راه‌های غلبه بر این چالش‌ها است. از جمله مطالب قابل توجه در فصل پنجم، تدوین برنامه‌ی حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک، فرآیند برنامه‌ریزی سازمان، انواع و سطوح برنامه‌های حسابرسی داخلی، تهیه‌ی برنامه‌ی کار حسابرسی داخلی،

کار میدانی حسابرسی داخلی، گزارشگری و پیگیری در حسابرسی داخلی است. فصل ششم به مباحثی در زمینه‌ی مستندسازی و گزارشگری در حسابرسی داخلی اختصاص دارد.

در فصل هفتم، حوزه‌های اصلی مورد تأکید در بررسی هم‌پیشگان، مراحل مختلف برنامه‌ی بررسی هم‌پیشگان شامل برنامه‌ریزی، اجرای عملیات (جمع‌آوری شواهد از طریق بررسی اسناد، مشاهده‌ی فیزیکی، گروه‌های کانونی، مصاحبه، پرسشنامه، پیمایش و سایر موارد مشابه)، گزارش‌دهی و پیگیری، و فرم‌های بررسی تضمین کیفیت در مراحل مختلف تشریح شده است. در فصل هشتم، استانداردهای بین‌المللی اجرای حرفه‌ای حسابرسی داخلی، آیین رفتار حرفه‌ای، استانداردهای پذیرفته شده‌ی حسابرسی دولتی و استانداردهای حسابرسی ایزو ۱۹۰۱۱ مورد بحث قرار گرفته است. در نهایت، فصل نهم بر چارچوب کنترل داخلی کوزو، چارچوب اهداف کنترلی برای اطلاعات و فناوری‌های مرتبط (کوبیت)، رویه‌های شناخت، ارزیابی و مستندسازی سیستم کنترل داخلی و طبقه‌بندی نقاط ضعف کنترل داخلی برای ارائه‌ی گزارش استوار است.

مطالعه‌ی این کتاب را به افراد زیر توصیه می‌کنیم:

- ❑ کارشناسان، سرپرستان و مدیران واحد حسابرسی داخلی.
- ❑ اعضای گروه حسابرسی داخلی مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران.
- ❑ اعضای کمیته‌های حسابرسی.
- ❑ اساتید محترم حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی.
- ❑ دانشجویان دوره‌ی تحصیلات تکمیلی حسابداری و حسابرسی در دانشگاه‌ها.

در اینجا بر خود لازم می‌دانیم قدردانی خود را نسبت به مدیر و کارکنان محترم انتشارات بورس ابراز کنیم که با روی باز، زحمت چاپ این کتاب را پذیرفتند و از هیچ کوششی دریغ نکردند. امیدواریم ترجمه‌ی این کتاب گامی هر چند کوتاه در راستای افزایش دانش فعالان حوزه‌ی حسابرسی داخلی بردارد. از تمامی بزرگوارانی که کتاب را مطالعه نمودند، خواهشمندیم نظرات اصلاحی خود در خصوص ترجمه‌ی کتاب را از طریق مسیرهای ارتباطی ذیل اعلام نموده و از این طریق، مترجمان را در جهت ارتقای کیفیت کتاب یاری نمایند.

ghkarami@ut.ac.ir

m.ghavvasi@ut.ac.ir

v.hasanbeigy@gmail.com

darabi2002@gmail.com

فهرست مطالب

فصل ۱: مقدمه

۱-۱	تاریخچه	۱
۲-۱	تعریف	۳
۱-۲-۱	تعریف حسابرسی داخلی	۳
۲-۲-۱	منابع چهارگانه	۵
۳-۲-۱	واحد حسابرسی داخلی	۵
۳-۱	دامنه	۶

فصل ۲: رویه‌ها و شیوه‌های حسابرسی داخلی

۱-۲	مقدمه	۷
۲-۲	رویه‌ها و اهداف حسابرسی داخلی	۷
۳-۲	برنامه‌ریزی حسابرسی داخلی	۱۰
۴-۲	انجام حسابرسی	۱۰
۱-۴-۲	روش‌های ارزیابی	۱۲
۵-۲	مستندسازی نتایج حسابرسی	۱۳
۶-۲	تجزیه و تحلیل اجرای حسابرسی	۱۳
۷-۲	یافته‌های حسابرسی، پیگیری و خاتمه	۱۳
۸-۲	فرآیند حسابرسی داخلی: تلاش مشارکتی	۱۳
۹-۲	کارت ارزیابی متوازن در واحد حسابرسی داخلی	۱۴
۱-۹-۲	اصطلاحات	۱۴
۲-۹-۲	مزایای کارت ارزیابی متوازن	۱۶
۳-۹-۲	معیارهای عملکرد برای حسابرسی داخلی	۱۶
۴-۹-۲	گام‌های ایجاد کارت ارزیابی متوازن	۲۳
۱۰-۲	روش‌های حسابرسی مبتنی بر فناوری	۳۲
۱-۱۰-۲	داده‌کاوی در حسابرسی	۳۳
۲-۱۰-۲	تجزیه و تحلیل در حسابرسی داخلی	۴۳

فصل ۳: منشور حسابرسی داخلی

۱-۳	مقدمه	۵۱
۲-۳	مأموریت و هدف حسابرسی داخلی	۵۲
۳-۳	دامنه‌ی فعالیت حسابرسی داخلی	۵۳
۴-۳	نقش و مسئولیت مدیریت	۵۳
۵-۳	نقش و مسئولیت واحد حسابرسی داخلی	۵۴
۶-۳	ارتباط با حسابرسان مستقل	۵۵

۵۵	۷-۳. ارتباط با کمیته‌ی حسابرسی
۵۶	۸-۳. اختیارات
۵۷	۹-۳. استقلال و بی‌طرفی
۵۸	۱۰-۳. گزارش و نظارت حسابرسی داخلی
۵۸	۱۱-۳. حفظ محرمانگی
۵۹	۱۲-۳. سازماندهی و منابع واحد حسابرسی داخلی
۶۰	۱۳-۳. برنامه‌ی حسابرسی داخلی
۶۰	۱۴-۳. ارزیابی ادواری (برنامه‌ی تضمین و بهبود کیفیت)
۶۱	۱۵-۳. تصویب و اصلاح منشور

فصل ۴: مدیریت واحد حسابرسی داخلی

۶۳	۱-۴. مقدمه
۶۴	۲-۴. دستورالعمل‌ها و رویه‌ها
۶۴	۳-۴. برنامه‌ریزی
۶۴	۱-۳-۴. برنامه‌ی راهبردی حسابرسی (برنامه‌ریزی حسابرسی داخلی در سطح سازمانی)
۶۶	۲-۳-۴. برنامه‌ی سالانه حسابرسی داخلی (برنامه‌ریزی هر یک از حسابرسی‌ها)
۶۸	۴-۴. سازماندهی
۶۸	۱-۴-۴. مدل‌های عملیاتی حسابرسی داخلی
۷۸	۲-۴-۴. گروه‌های حسابرسی
۷۸	۳-۴-۴. تبدیل واحد حسابرسی داخلی به زمین تمرین مدیریت
۸۰	۵-۴. تأمین منابع
۸۲	۱-۵-۴. استخدام
۸۳	۲-۵-۴. آموزش
۸۵	۳-۵-۴. انواع برنامه‌های آموزش کارکنان
۸۶	۴-۵-۴. اشکال یا روش‌های آموزش
۸۷	۵-۵-۴. تبدیل شدن به حسابرسی داخلی حرفه‌ای
۸۹	۶-۵-۴. تجزیه و تحلیل ساختار وظایف
۸۹	۷-۵-۴. مهارت‌های مورد نیاز
۹۶	۸-۵-۴. مدیریت دانش و سایر منابع در واحد حسابرسی داخلی
۹۷	۹-۵-۴. سنجش عملکرد
۹۸	۱۰-۵-۴. پاداش
۹۹	۱۱-۵-۴. حفظ و نگهداشت
۹۹	۶-۴. هدایت کردن
۹۹	۱-۶-۴. رهبری
۱۰۰	۲-۶-۴. ارتباطات
۱۰۱	۷-۴. کنترل
۱۰۱	۱-۷-۴. اندازه‌گیری و کنترل عملکرد کل واحد حسابرسی داخلی
۱۰۲	۸-۴. چالش‌های مدیریت واحد حسابرسی داخلی
۱۰۵	۹-۴. غلبه بر چالش‌ها

فصل ۵: چارچوب اجرای حسابرسی داخلی

۱۰۹	۱-۵. مقدمه
۱۰۹	۲-۵. برنامه‌ریزی حسابرسی داخلی
۱۰۹	۱-۲-۵. تدوین برنامه‌ی حسابرسی داخلی مبتنی بر ریسک
۱۱۰	۳-۵. فرآیند مدیریت ریسک